

Conclusies SBTL namens samenwerkingsverband Kerngroep Zandhuizerweg m.b.t. het ingestelde WOO-onderzoek en het gesprek met Burgemeester Pannen van Bad Bentheim

SBTL heeft, samen met de Kerngroep Zandhuizerweg, op vele manieren acties ondernomen om duidelijkheid te krijgen over de plannen die er zijn met betrekking tot het realiseren van Windturbines nabij de Zandhuizerweg in De Lutte. Zij hebben zich verzet tegen het verborgen houden van allerlei geheim gehouden informatie en het niet beantwoorden van relevante vragen. Verder heeft ze bij herhaling gewezen op het voorbijgaan aan juridisch relevante informatie en verplichtingen. Raadsleden en burgers van de gemeente Losser blijken duidelijk niet of onjuist geïnformeerd te zijn.

Dat blijkt uit een combinatie van een WOO-onderzoek dat de Kerngroep Zandhuizerweg in gang heeft gezet en de bevindingen uit het gesprek dat zij in juni jl. had met burgemeester Pannen van Bad Bentheim, als uitvloeisel van vele eerdere verzoeken om de dialoog aan te gaan met hem en met Wethouder Van Essen. (De laatste is te elfder uren niet komen opdagen in dit gesprek.)

Uit dat gesprek kwam al naar voren dat er bijna wekelijks een meeting tussen Van Essen en hem plaatsvond in Hotel Driland, pal op de grens achter Overdinkel bij de Dreiländersee. Het thema waar het steeds om ging betrof alles waar beide gemeenten mee te maken kregen rondom plannen mbt de klimaat aangelegenheden (inclusief Windbeleid, Zonne-energieplannen, grensoverschrijdend energiepark etc.)

Zoals bekend heeft het vorige college van B&W van Losser zich de afgelopen jaren nadrukkelijk ingezet om de mogelijkheden te onderzoeken en stappen te zetten naar realisatie van windturbines dichtbij de grensovergang vanaf De Lutte naar Duitsland, bij de Poppe. In de periode 2018 tot en met 2021 hebben op allerlei niveaus met veel betrokkenen veel activiteiten plaatsgevonden. Er waren vele gesprekken, verslagen en nota's met allerlei bestuurders, beleidsmakers, onderzoekers, initiatiefnemers en burgers. Met name wethouder duurzaamheid Jaimi van Essen heeft hier de regie over gevoerd. Bijzonder is dat hij nu opnieuw diezelfde positie bekleedt in het huidige College van B&W van Losser, maar dan nu in samenwerking met Burgerforum. Tot

aan de coalitievorming in april en mei jl. was Burgerforum een verklaard tegenstander van de grote windturbines op Lossers grondgebied.

In het coalitieakkoord van de Gemeente Losser 2022-2026 is echter vastgelegd dat het Windbeleid "in de ijskast" wordt gezet. Daarmee geeft de gemeente Losser haar invloed weg, waardoor de regie volledig bij de Provincie komt te liggen. De gemeente kan dit nog herstellen door alsnog de regie te vragen. Tot nu toe heeft de gemeenteraad daar niet toe besloten. Blijkens zeer recente informatie is zelfs gebleken dat aan de provincie is meegedeeld dat zij daarmee akkoord gaat.

Het toelaten van windturbines in NNN gebieden en het Nationaal Landschap NOT is beslist niet in lijn met het nationale coalitieakkoord om natuur te beschermen en uit te breiden.

Een heikele zaak is ook dat de Provincie Overijssel heeft besloten een stuk landbouwgrond nabij de Zandhuizerweg, bedoeld als ruilgrond voor agrariërs, nu beschikbaar te stellen aan turbinebouwer Prowind, om zodoende de realisatie van een 4^e windturbine mogelijk te maken. Het desbetreffende stuk grond was gekoppeld aan de Ontwikkelopgave N2000 (het perceel is eerder aangeboden als ruilobject). Eind 2018 is per brief aan alle eigenaren in het gebied het einde van het grondverwervingsproces voor de ontwikkelopgave aangekondigd. Tot 1 juli 2019 kon men zich melden voor het beschikbaar stellen van grond waarna het proces van grondverwerving is gestopt per 1 januari 2020. Op basis van deze beëindiging is het perceel thans niet meer nodig voor de ontwikkelopgave en beschikbaar gekomen voor andere doeleinden.

Daarnaast is er het voorstel (17/11/2020) om herijking uitsluitingsgebieden voor windenergie in NNN (in heel Overijssel) er 'af te halen'. Onder voorwaarden wordt windenergie daarmee mogelijk in gebieden die behoren tot NNN. De verwachting is dat Provinciale Staten (of wellicht alleen Gedeputeerde Staten) eind dit jaar hier een besluit over nemen. Echter zo valt te lezen uit het document Provincie Overijssel(01/12/2020), dat er binnen NNN gebieden over toestaan windturbines geen specifiek onderzoek beschikbaar is!

Conclusie: de Provincie Overijssel gaat door met de vervolgstappen om met de initiatiefnemer het project te realiseren, zonder dat er zorgvuldig onderzoek heeft plaatsgevonden voor dit specifieke gebied. Verder kan men naar

believen NNN en N2000 gebieden inruilen om er projectmatige installaties mogelijk te maken ("doorzettingsmacht").

Er wordt niet vooraf een plan-MER of project-MER opgestart om de impact op het gebied (mens, flora en fauna) in kaart te brengen; dat gebeurt allemaal achteraf. De bestaande boerderij die op ca. 200 mtr. van de turbine staat (hetgeen wettelijk niet is toegestaan) krijgt nu de titel "molenaarshuis" en daarmee wordt ook dit probleem omzeild. Ook blijkt uit de WOO stukken dat de Provincie geen ruimte gaf aan een naburige grondeigenaar, die ook geïnteresseerd was in dit perceel, om over dit stuk land te onderhandelen. Ook met het uitgangspunt in RES Twente: vastleggen minimaal 50% lokaal eigendom als uitgangspunt in de intentieverklaring pachtovereenkomst met Prowind, is bij het opstellen van de intentieverklaring door de provincie niets gedaan.

Het informele email verkeer met Prowind mag niet onvermeld blijven. Als er al problemen waren over diverse onderwerpen, o.a. uit de samenleving, dan zocht Prowind direct contact met Wethouder Van Essen om hierop actie te ondernemen.

Thema's waren o.a. problemen met het flora en fauna onderzoek en de radartoetsing m.b.t. vliegveld Twente. Het Rijksvastgoed Bedrijf heeft destijds een negatief advies afgegeven, op basis van een TNO rapport, dat stelt dat er max. 3 windturbines geplaatst kunnen worden. Dat voldoet dus niet aan de minimale doelstelling van Prowind, die 4 windturbines wil realiseren op deze locatie.

Prowind werkt nauw samen met adviesbureau Bosch en van Rijn en dit bureau doet onderzoek en levert advies (rapporten) maar verzorgt desgevraagd ook de communicatie met de omgeving en begeleiding van omwonenden. Dit bureau krijgt ook opdrachten van lokale - en provinciale overheden. De vraag is hoe dit met elkaar valt te rijmen... De lokale bevolking m.n. van De Lutte werd tot op heden nooit direct betrokken bij het project. Sterker nog: beleidsambtenaren adviseerden Wethouder Van Essen, een op diens verzoek gemaakte visualisatie van windturbines nabij de Zandhuizerweg niet met de burgers te delen! Dit kon op negatieve reacties en weerstand rekenen! Ook de Provincie Overijssel deelde deze mening, zo valt te lezen.

Uit het WOO onderzoek komt onder meer het rapport "Verkenning windenergie grensgebied Overijssel definitief" naar boven. Dit is een rapport van ProDOconsult van augustus 2018. (te vinden bij medewerker duurzaamheid 2 in augustus 2021). Dit is een voorbeeld van een rapport dat niet bekend is bij de leden van de Gemeenteraad van Losser.(en vermoedelijk ook niet bij de gemeenteraadsleden van Oldenzaal, Dinkelland en Tubbergen). Een ander voorbeeld is het projectplan "Local Energy Community", dat eveneens bij de Raadsleden onbekend is, voor een grensoverschrijdend energiepark Losser/Bad-Bentheim. Daarin zou naast zonnepanelen en windturbines ook plaats komen voor opwekking van bio-gas en productie van waterstof. Meer dan voldoende om een zorgvuldig en uitvoerig milieu onderzoek in te stellen. Het projectplan is medeondertekend door de andere gemeenten van NOT en de Provincie Overijssel. Uit de stukken blijkt dat er in 2018 al een start is gemaakt met deze plannen en dat deze in 2020 al behoorlijk concreet waren. Eind 2021 lag er een volledig compleet (concept) projectplan. Uit de WOO documentatie blijkt dat men heeft overwogen om SBTL de info over het LEC plan te geven om een WOO verzoek te voorkomen. Dat is uiteindelijk niet gebeurd.

Informatie over alle plannen had de gemeente Losser moeten verstrekken als reactie op de brief van SBTL en de andere betrokkenen van de Kerngroep Zandhuizerweg d.d. 23-11-21. In plaats daarvan heeft men onjuiste en onvolledige informatie gegeven en ontstond er een gevoel van voorgelogen te zijn. Verklaarbaar, want dan had men al veel eerder overeenkomstig de Europese wetgeving moeten handelen en dat heeft men bewust nagelaten. De gemeente Losser en daarmee ook de andere NOT gemeenten en de provincie hebben in strijd met de Europese Richtlijn 2001/42/EG gehandeld. Ter info, deze Richtlijn verplicht landen, waarbij plannen of programma's die kunnen leiden tot aanzienlijke milieugevolgen, een Milieu Effect Rapportage (MER) op te (laten) stellen. In de rapportage worden alle risico's en nadelen voor mens en dier in het plangebied onderzocht op gezondheid en veiligheid. Ook verplicht de Richtlijn tijdig het publiek (bewoners) te betrekken bij de plannen en inspraak te verlenen. De verplichtingen gaan in zodra er sprake is van de voorbereidingen voor de plannen. De Richtlijn valt onder het voorzorgbeginsel. Het projectplan LEC is een plan dat onder deze Richtlijn valt en het plan/programma is inmiddels al ver voorbij de voorbereidingsfase. SBTL heeft in haar brief d.d. 23-11-2021 op de verplichtingen van de Richtlijn gewezen en

ook al eerder bij andere gelegenheden, waarbij het vermoeden bestond dat informatie werd achter gehouden. Door deze verplichtingen te negeren zijn aanwonenden van de Zandhuizerweg en inwoners van De Lutte niet bekend met de risico's en nadelen van de plaatsing van windturbines zo dicht bij hun woningen en is niet de bescherming geboden die waarschijnlijk nodig is. Ook is men niet betrokken bij de plannen en kreeg men niet de gelegenheid inspraak te hebben. Daarnaast wordt er nergens melding gemaakt over risico's van windturbines, zoals chemische belasting (zie RIVM quick scan 12-20), bladbreuk en door erosie vrijkomen fijnstof composiet turbinebladen (microplastics, fenolen), pfas, SF6 gas, inzet hydraulische oliën en vetten (800/1200 ltr.), geen recycling mogelijkheden composiet turbinebladen, etc De verantwoordelijke voor het windbeleid is met name Wethouder Van Essen, die, zo blijkt uit de documenten de trekker van deze plannen is. Dezelfde wethouder die zijn plannen voor een Haagse commissie promoot en daarbij aangeeft dat hij namens de Losserse bevolking spreekt en beweert dat er wél draagvlak voor windturbines op die locatie bestaat, omdat "men" zegt dat er toch "aan Duitse zijde ook al windturbines staan", zo blijkt uit de WOO documentatie. Dat getuigt van misleiding en zelfs arrogantie, wetende dat er meer dan 200 zienswijzen (bezwaren) zijn ingediend op de concept-nota Windbeleid van NOT, en dat er een petitie tegen windturbines is het Nationaal Landschap NOT, die tot nu toe meer dan 4000 handtekeningen heeft opgeleverd. Wethouder Van Essen heeft zelf het beeld bevestigd tijdens een gesprek/huisbezoek met bewoner(s) in de omgeving van de Zandhuizerweg, dat het thema draagvlak van de burgers m.b.t. windturbines 50% voor is en de andere 50% tegen.

Dat is in duidelijke tegenspraak met de uitkomsten uit het Move Moventum rapport (12-2020), waarin wordt gerapporteerd bij het thema "voorgestelde keuze energie opwekking", dat 44% het helemaal oneens is met de voorgestelde energie mix zon en wind in NOT. 80% van de NOT burgers vindt dat de energie mix aangepast moet worden en 38% vindt dat het aantal windturbines moet worden aangepast! Een vijfde (20%) vindt dat er niets aangepast dient te worden!

Er is dus met deze resultaten van de respondenten absoluut geen sprake van maatschappelijke acceptatie en toch zet de politiek de plannen willens en wetens door!

Dit is al een zeer ernstige zaak, maar het zegt nog meer dat feitelijk nog veel ernstiger is. De inwoners van Losser en m.n. de aanwonenden van de Zandhuizerweg in De Lutte worden volledig genegeerd. Kennelijk gaan de belangen van de Energietransitie voorbij aan de gezondheid en veiligheid van mens en dier in die omgeving. Op het moment dat alle plannen met alle instanties en bedrijven tot een overeenkomst hebben geleid, mag de burger nog reageren. En als men bezwaar heeft kan men procederen tot de Raad van State, wat jaren duurt en intussen kan men gewoon zijn gang gaan.

Ten behoeve van beleidsvorming zijn mogelijkheden en obstakels tussen het Overijssels grensgebied, Landkreis Grafschaft Bentheim en Kreis Borken in beeld gebracht.

De rol van het Verdrag van Meppen komt daarin al duidelijk naar voren. In discussies tot in 2021 zijn er met regelmaat in diverse gemeenteraden vragen over gesteld en zijn raadsleden en burgers onnodig in het ongewisse gehouden. Over het Verdrag van Meppen hebben Duitse en Nederlands ambtenaren van de Provincie Overijssel inmiddels gesprekken gevoerd met als doel dit verdrag buiten werking te plaatsen!

Wethouder Van Essen heeft zich ingezet voor de mogelijkheden van een gezamenlijk windturbinepark met Bad Bentheim bij de Poppe/Zandhuizerweg, ondanks dat in het rapport eerder al bleek dat elektriciteitslevering van Duitsland naar Nederland en omgekeerd uitgesloten was als gevolg van de wetgeving en de onmogelijkheid van een samenwerkingsverdrag tussen de Nederlandse rijksoverheid en Duitsland. Enkel de aansluiting van windturbines op Duits grondgebied uitsluitend op het Nederlandse elektriciteitsnetwerk zou mogelijkheden bieden. Om de wetgeving te omzeilen bedacht men om het plan onder een experiment of pilot tot uitvoer te brengen.

Tenslotte: "Elk bevoegd gezag is gehouden aan De Europese Richtlijnen", dat betekent dat op dit moment de overheid in Den Haag, maar ook de lokale - en provinciale overheden gehouden zijn, deze richtlijnen te hanteren, o.a. het arrest van Nevele, het Verdrag van Aarhus, Traktaat van Meppen, Richtlijn 2001/42/EG, etc....

Bovenstaande richtlijnen heeft de Gemeente Losser bewust niet betrokken bij de ontwikkeling van het windturbine project aan de Zandhuizerweg! Ook wordt er geen melding gemaakt aan de raadsleden van lopende

Landelijke, Provinciale & Lokale regelgeving, zienswijzen, wetten, zoals:

- Actualisatie Omgevingsvisie en Omgevingsverordening 2022
- ZIENSWIJZE op Ontwerp Provinciaal Programma Energietransitie (PPE)
- Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD)
- Ontwerp AMvB nationale windturbinebepalingen leefomgeving (projectMER & planMer, SMB richtlijn)
- TOUW (Tijdelijke Overgang Uitvoering Wet > Juli 2022)

Door vele wetten en regelgeving zijn lokale bestuurders totaal niet meer op de hoogte van wat er allemaal speelt. Ze worden geconfronteerd met lokale burgerinitiatieven, die soms beter op de hoogte zijn, van wat er allemaal speelt in de markt.

De burger in de Gemeente Losser wordt niet gehoord, Wethouder Jaimi van Essen gaat de dialoog uit de weg en inhoudelijke vragen worden deels of helemaal niet beantwoord, informatie wordt deels of niet gedeeld. En dan is de politiek ook nog eens verrast dat de burger geen vertrouwen meer heeft in zijn bestuurders en dat met name het participatie proces niet van de grond komt...

De Lutte, 20 oktober 2022

Thom Weterings, voorzitter Stichting Behoud Twents Landschap Mede onderschreven door:

Gerald Notkamp, namens Aanwonenden Zandhuizerweg De Lutte André Bijkerk namens de Landgoedeigenaren Lutterzand e.o.

Jan Nijhuis, namens de Stichting Douane Expediteursgebouw Oldenzaal Autoweg en de Stichting Een brug te weinig

Leo van der Stelt namens de Stichting Leven met de Aarde

Ton van Dokkum namens ATT-consultancy

Correspondentieadres:

info@behoudtwentslandschap.nl

(in cc naar: thomweterings1@gmail.com)

(gsm 0653866939)